

П'ЯТИЙ АПЕЛЯЦІЙНИЙ АДМІНІСТРАТИВНИЙ СУД

ПОСТАНОВА ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

12 квітня 2023 р.

м.Одеса

Справа № 400/5231/22

П'ятий апеляційний адміністративний суд у складі колегії суддів:

головуючого судді – Коваля М.П.,

суддів – Турецької І.О.,

– Зуєвої Л.Є.,

розглянувши в порядку письмового провадження в місті Одеса апеляційну скаргу адвоката Бурлакова Максима Олександровича в інтересах Миколи Ілліча на рішення Миколаївського окружного адміністративного суду від 28 лютого 2023 року, прийняте у складі суду судді Величка А.В. в місті Миколаїв, по справі за адміністративним позовом Миколи Ілліча до Миколаївського обласного територіального центру комплектування та соціальної підтримки про визнання бездіяльності протиправною, зобов'язання вчинити певні дії та стягнення недоплаченої пенсії,-

ВСТАНОВИВ:

У листопаді 2022 року Микола Ілліч звернувся до Миколаївського окружного адміністративного суду із адміністративним позовом до Миколаївського обласного територіального центру комплектування та соціальної підтримки, в якому позивач просив суд:

- визнати протиправною бездіяльність Миколаївського обласного територіального центру комплектування та соціальної підтримки щодо перерахунку пенсії Миколи Ілліча з 01 січня 2019 року з урахуванням відсоткової надбавки премії з 10% до 110% посадового окладу відповідно до п. 1 Додатку 1 рішення Міністра оборони України від 28.12.2018 року №248/9240, у результаті чого позивачу недоплачено пенсію - 3300 грн. за 4 роки з 2019-2022р.р. $48 \times 3300 = 158400$ грн;
- зобов'язати Миколаївський обласний територіальний центр комплектування та соціальної підтримки підготувати та надати до Головного управління Пенсійного фонду України в Миколаївській області нову довідку про розмір грошового забезпечення Миколи Ілліча станом на 01 січня 2019 року;
- стягнути з Миколаївського обласного територіального центру комплектування та соціальної підтримки на користь Миколи Ілліча 158400 грн. недоплаченої пенсії за період з 2019-2022 роки.

Доводи позовної заяви ґрунтувались на тому, що Миколаївський обласний територіальний центр комплектування та соціальної підтримки виготовив та направив до Головного управління Пенсійного фонду України в Миколаївській області в Миколаївській області довідку про розмір грошового забезпечення Миколи Ілліча, із зазначенням зокрема розміру премії 10 %, тоді як думку позивача, у довідці повинна бути вказана премія у розмірі 110 % від посадового окладу. З метою врегулювання вказаного питання позивач звернувся із заявою про усунення допущених помилок під час виготовлення оновленої довідки про розмір грошового забезпечення, однак відповідач у вказаному відмовив, що стало підставою звернення до суду із адміністративним позовом.

Рішенням Миколаївського окружного адміністративного суду від 28 лютого 2023 року у задоволенні позову Миколи Ілліча до Миколаївського обласного територіального центру комплектування та соціальної підтримки відмовлено.

Не погоджуючись із вказаним рішенням суду першої інстанції, адвоката Бурлаков Максим Олександрович звернувся до П'ятого апеляційного адміністративного суду з апеляційною скаргою в інтересах Миколи Ілліча, в якій посилається на те, що оскаржуване рішення суду першої інстанції прийнято з порушенням норм матеріального та процесуального права, при цьому судом неповно з'ясовано обставини, що мають значення для справи, тому просить суд апеляційної інстанції скасувати оскаржуване рішення повністю і ухвалити нове судові рішення, яким повністю задовольнити позовні вимоги.

Доводи апеляційної скарги ґрунтуються на тому, що на виконання рішення суду у справі № 400/72/20, Миколаївський обласний територіальний центр комплектування та соціальної підтримки склав та направив до Головного управління Пенсійного фонду України в Миколаївській області оновлену довідку з урахуванням складових грошового забезпечення для обчислення пенсії. Згідно довідки про розмір грошового забезпечення начальника навчального кабінету бригади станом на 05.03.2019 року № 9/1/1510 від 28.12.2020 року, зокрема розмір премії позивача становить 110% - 3300 грн. Окрім цієї довідки, як вказує апелянт, Миколаївський обласний територіальний центр комплектування та соціальної підтримки склав ще одну довідку № 9/1/1510 від 28.12.2020, де вказав премію 10% - 300 грн. Оскільки розмір премії, встановлений відповідно до пункту І Додатку 1 рішення Міністра оборони України від 28.12.2018 року № 248/9240, за 7 тарифним розрядом складає 110% посадового окладу, апелянт вважає, що внаслідок протиправних дій з боку відповідача у позивача незаконно зменшені розміри додаткових видів грошового забезпечення та значна частина пенсії.

Розглянувши доводи апеляційної скарги, перевіrivши матеріали справи та дослідивши докази, проаналізувавши на підставі встановлених фактичних обставин справи правильність застосування судом першої інстанції норм законодавства, колегія суддів вважає, що апеляційна скарга підлягає частковому задоволенню з наступних підстав.

Як встановлено судом апеляційної інстанції та вбачається з матеріалів справи, Микола Ілліч є пенсіонером, перебуває на обліку у Головному управлінні Пенсійного фонду України в Миколаївській області та отримує пенсію за вислугу років відповідно до Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб».

Рішенням Миколаївського окружного адміністративного суду від 22.07.2020 року по справі № 400/72/20 визнано протиправними дії Миколаївського військового комісаріату щодо відмови Миколі Іллічу у підготовці та наданні до Головного управління Пенсійного фонду України в Миколаївській області оновленої довідки про розмір грошового забезпечення Миколи Ілліча станом на 05.03.2019, у відповідності до вимог статей 43 і 63 Закону України від 09.04.1992 № 2262-XII «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб», положень постанови Кабінету Міністрів України від 30.08.2017 № 704 «Про грошове забезпечення військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу та деяких інших осіб», із обов'язковим зазначенням відомостей про розміри щомісячних додаткових видів грошового забезпечення (надбавки, доплати, підвищення) та премії, для здійснення обчислення та перерахунку з 01.04.2019 основного розміру пенсії Миколи Ілліча та зобов'язано Миколаївський військовий комісаріат підготувати та надати до Головного управління Пенсійного фонду України в Миколаївській області нову довідку про розмір грошового забезпечення Миколи Ілліча, станом на 05.03.2019, у відповідності до вимог статей 43 і 63 Закону України від 09.04.1992 № 2262-XII «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб», статті 9 Закону України від 20.12.1991 № 2011-XII «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» та з врахуванням положень постанови Кабінету Міністрів України від 30.08.2017 № 704 «Про грошове забезпечення військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу та деяких інших осіб», із обов'язковим зазначенням відомостей про розміри щомісячних додаткових видів грошового забезпечення (надбавки, доплати, підвищення) та премії, для проведення з 01.04.2019 перерахунку основного розміру пенсії Миколи Ілліча.

Як вбачається з матеріалів справи, на виконання вказаного рішення суду, Миколаївський обласний територіальний центр комплектування та соціальної підтримки склав та направив до Головного управління Пенсійного фонду України в Миколаївській області та на адресу позивача листом від 28.12.2020 року № 9/1/1511 дві довідки від 28.12.2020 року № 9/1/1510, які мають певні розбіжності, що полягають у тому, що в одній довідці розмір премії позивача визначено у розмірі 10% посадового окладу – 300,00 грн., а в іншій розмір премії позивача визначено у розмірі 110% посадового окладу – 3300,00 грн.

З матеріалів пенсійної справи Миколи Ілліча, які було витребувано судом апеляційної інстанції, вбачається, що у ній містяться обидві довідки від 28.12.2020 року № 9/1/1510, при цьому з наявних у матеріалах перерахунків пенсії позивача вбачається, що при перерахунках пенсії враховувався показник премії позивача у розмірі 10% посадового окладу.

Вважаючи протиправною бездіяльність відповідача, внаслідок якої відсотковий розмір премії було зменшено з 110% та 10%, позивач звернувся до суду з адміністративним позовом.

Вирішуючи спірне питання, суд першої інстанції дійшов висновку, що відповідачем самостійно відновлено права позивача шляхом видачі нової довідки з зазначенням премії у розмірі 110%.

Вирішуючи дану справу в апеляційній інстанції, колегія суддів виходить з наступного.

Приписами частини другої статті 19 Конституції України встановлено, що органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Правовою основою для реалізації гарантії перерахунку призначених пенсій у зв'язку зі збільшенням рівня грошового забезпечення діючих військовослужбовців, є положення частини третьої статті 43 та частини четвертої статті 63 Закону «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб» від 09.04.1992 № 2262-XII (далі – Закон № 2262-XII).

Так, згідно з частиною третьою статті 43 Закону № 2262-XII пенсії особам офіцерського складу, прапорщикам і мічманам, військовослужбовцям надстрокової служби та військової служби за контрактом, особам, які мають право на пенсію за цим Законом, та членам їх сімей обчислюються з розміру грошового забезпечення, враховуючи відповідні оклади за посадою, військовим (спеціальним) званням, процентну надбавку за вислугу років, щомісячні додаткові види грошового забезпечення (надбавки, доплати, підвищення) та премії в розмірах, установлених законодавством, з якого було сплачено єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, а до 1 січня 2011 року - страхові внески на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування, у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Відповідно до частин першої, другої, четвертої статті 63 Закону № 2262-XII перерахунок раніше призначених пенсій військовослужбовцям, особам, які мають право на пенсію за цим Законом та членам їх сімей у зв'язку із введенням в дію цього Закону провадиться за документами, що є у пенсійній справі, а також додатковими документами, поданими пенсіонерами на час перерахунку.

Усі призначені за цим Законом пенсії підлягають перерахунку у зв'язку з підвищенням грошового забезпечення відповідних категорій військовослужбовців, осіб, які мають право на пенсію за цим Законом, на умовах, у порядку та розмірах, передбачених Кабінетом

Міністрів України. У разі якщо внаслідок перерахунку пенсій, передбаченого цією частиною, розміри пенсій звільненим зі служби військовослужбовцям, особам, які мають право на пенсію за цим Законом, є нижчими, зберігаються розміри раніше призначених пенсій.

Механізм проведення перерахунку пенсій, призначених відповідно до Закону № 2262-XII, визначений Порядком проведення перерахунку пенсій, призначених відповідно до Закону України "Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб", затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 13.02.2008 № 45 (далі - Порядок № 45), згідно із пунктом 1 якого пенсії, призначені відповідно до Закону № 2262-XII, у зв'язку з підвищенням грошового забезпечення відповідних категорій військовослужбовців, осіб, які мають право на пенсію згідно із Законом, перераховуються на умовах та в розмірах, передбачених Кабінетом Міністрів України.

Постановою Кабінету Міністрів України від 30.08.2017 № 704 «Про грошове забезпечення військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу та деяких інших осіб» (далі - Постанова № 704) встановлено тарифну сітку розрядів і коефіцієнтів посадових окладів військовослужбовців з числа осіб рядового, сержантського і старшинського складу, офіцерського складу (крім військовослужбовців строкової військової служби), осіб рядового і начальницького складу.

Пунктом 2 Постанови № 704 встановлено, що грошове забезпечення військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу складається з посадового окладу, окладу за військовим (спеціальним) званням, щомісячних (підвищення посадового окладу, надбавки, доплати, винагороди, які мають постійний характер, премії) та одноразових додаткових видів грошового забезпечення.

Відповідно до пунктів 5, 6 Постанови № 704 надано право керівникам державних органів у межах асигнувань, що виділяються на їх утримання:

1) установлювати: надбавку за особливості проходження служби військовослужбовцям (крім військовослужбовців строкової військової служби) та особам рядового і начальницького складу в розмірі до 100 відсотків посадового окладу з урахуванням окладу за військовим (спеціальним) званням та надбавки за вислугу років. Порядок та умови виплати такої надбавки визначати керівникам державних органів залежно від якості, складності, обсягу та важливості виконуваних обов'язків за посадою;

2) здійснювати преміювання військовослужбовців (крім військовослужбовців строкової військової служби), осіб рядового і начальницького складу відповідно до їх особистого внеску в загальний результат служби у межах фонду преміювання, утвореного в розмірі не менш, як 10 відсотків посадових окладів та економії фонду грошового забезпечення.

Наказом Міністерства оборони України від 07.06.2018 року № 260 затверджено Порядок виплати грошового забезпечення військовослужбовцям Збройних Сил України та деяким іншим особам (далі – Порядок № 260), який визначає механізм та умови виплати грошового забезпечення військовослужбовцям Збройних Сил України, Державної спеціальної служби транспорту України та деяким іншим особам.

Дія цього Порядку № 260 (крім розділів II, V-IX, XII-XXV) поширюється на військовослужбовців, умови виплати грошового забезпечення для яких встановлено іншими нормативно-правовими актами.

Відповідно до пункту 2 розділу I Порядку № 260 грошове забезпечення включає: щомісячні основні види грошового забезпечення; щомісячні додаткові види грошового забезпечення; одноразові додаткові види грошового забезпечення. До щомісячних додаткових видів грошового забезпечення належать: підвищення посадового окладу; надбавки; доплати; премія.

Пунктами 1, 2 розділу XVI Порядку № 260 визначено, що командири (начальники) військових частин, військових навчальних закладів, установ та організацій Збройних Сил України мають право щомісяця здійснювати преміювання військовослужбовців (крім військовослужбовців строкової військової служби) відповідно до їх особистого внеску в загальні результати служби. Розмір щомісячної премії, але не менше 10 відсотків посадового окладу, встановлює Міністр оборони України для відповідних категорій військовослужбовців виходячи з наявного фонду грошового забезпечення, передбаченого в кошторисі Міністерства оборони України, та особливостей проходження військової служби.

Телеграмою Міністерства оборони України від 28.12.2018 року № 248/9240 встановлено розмір премії.

Так, відповідно до п. I Додатку 1 вказаної телеграми військовослужбовцям, які проходять військову службу за контрактом (призовом) на посадах рядового, сержантського, старшинського та офіцерського складу (крім військовослужбовців, які проходять військову службу за контрактом (призовом) у військових частинах, підпорядкованих Командуванню Сил спеціальних операцій, Командуванню Десантно-штурмових військ, Командуванню морської піхоти Військово-Морських Сил, в екіпажах надводних кораблів (суден, катерів), які перебувають у строю (в ремонті), та у військових частинах А0952, А1420, А1430) встановлено розміри щомісячної премії за відповідними тарифними розрядами у 2019 році.

Згідно із таблицею у Додатку, посадовому окладу за 7 тарифним розрядом, який має позивач, відповідає премія у розмірі 110 % посадового окладу.

Прав позивача на отримання премії у розмірі 110 % посадового окладу визнається відповідачем у відзиві на адміністративний позов, а отже відповідно до вимог ч.1 ст. 78 КАС України не підлягають доведенню.

Проаналізувавши доводи позовної заяви, колегія суддів наголошує, що даний позов фактично було спрямовано на відновлення порушеного права позивача на отримання пенсії у належному розмірі, зокрема з урахуванням вірно визначеного розміру премії.

Згідно із частиною першою статті 2 КАС України завданням адміністративного судочинства є справедливе, неупереджене та своєчасне вирішення судом спорів у сфері публічно-правових відносин з метою ефективного захисту прав, свобод та інтересів фізичних осіб, прав та інтересів юридичних осіб від порушень з боку суб'єктів владних повноважень.

У пункті 2 частини першої статті 5 КАС України встановлено, що кожна особа має право в порядку, встановленому цим Кодексом, звернутися до адміністративного суду, якщо вважає, що рішенням, дією чи бездіяльністю суб'єкта владних повноважень порушені її права, свободи або законні інтереси, і просити про їх захист у спосіб, визначений у цій статті.

Позивач як учасник адміністративного процесу має процесуальну правоздатність і дієздатність та наділений визначеним КАС України комплексом процесуальних прав та обов'язків, тобто його правовий статус формується під прямою дією законодавчо закріплених принципів адміністративного судочинства.

Враховуючи вимоги статті 44 КАС України, позивач самостійно визначає предмет й підстави позову та на власний розсуд розпоряджається своїми правами щодо предмета позову.

За положеннями статті 9 КАС України суд розглядає адміністративні справи не інакше як за позовною заявою, поданою відповідно до цього Кодексу, в межах позовних вимог.

Суд може вийти за межі позовних вимог, якщо це необхідно для ефективного захисту прав, свобод, інтересів людини і громадянина, інших суб'єктів у сфері публічно-правових відносин від порушень з боку суб'єктів владних повноважень.

Суд вживає визначені законом заходи, необхідні для з'ясування всіх обставин у справі, у тому числі щодо виявлення та витребування доказів з власної ініціативи.

Наведене означає, що принцип диспозитивності покладає на суд обов'язок вирішувати лише ті питання, за вирішенням яких позивач звернувся до адміністративного суду. Суд вирішує лише ті вимоги по суті спору, про вирішення яких клопочуть сторони, і за загальним правилом він не повинен виходити за межі цих вимог. Тобто суд зв'язаний предметом і обсягом заявлених вимог.

Вихід за межі позову можливий у виняткових випадках, зокрема коли повний та ефективний захист прав, свобод та інтересів неможливий у заявлений позивачем спосіб. При цьому такий вихід за межі позовних вимог повинен бути пов'язаний із захистом саме тих прав, свобод та інтересів, щодо яких подана позовна заява.

Колегія суддів наголошує, що принцип офіційного з'ясування всіх обставин у справі полягає насамперед в активній ролі суду при розгляді справи. В адміністративному процесі, на відміну від суто змагального процесу, де суд оперує виключно тим, на що посилаються сторони, мають бути повністю встановлені обставини справи, щоб суд ухвалив справедливе та об'єктивне рішення. Принцип офіційності, зокрема, виявляється у тому, що суд визначає обставини, які необхідно встановити для вирішення спору; з'ясовує, якими доказами сторони можуть обґрунтовувати свої доводи чи заперечення щодо цих обставин; а у разі необхідності суд повинен запропонувати особам, які беруть участь у справі, доповнити чи пояснити певні обставини, а також надати суду додаткові докази.

За змістом статті 210 КАС України, до процесуальних обов'язків адміністративного суду віднесено з'ясування обставини, на які учасники справи посилаються як на підставу своїх вимог і заперечень, і дослідження доказів, якими вони обґрунтовуються. У такий спосіб проявляється інформування учасників адміністративного процесу щодо порядку реалізації судового розгляду та змісту адміністративної справи. Ознайомлення зі змістом джерел доказів (засобів доказування) дає змогу належно встановити обставини адміністративної справи. Зміст наведених норм дає підстави дійти висновку, що обов'язок встановлення фактичних обставин у конкретній справі законодавцем покладається саме на адміністративний суд, який насамперед має з'ясувати предмет спору та відповідно визначити обставини, які необхідно встановити для правильного його вирішення.

Відповідно до вимог статті 244 КАС України під час ухвалення рішення суд, зокрема, вирішує: чи мали місце обставини (факти), якими обґрунтовувалися вимоги та заперечення, та якими доказами вони підтверджуються; чи є інші фактичні дані, які мають значення для вирішення справи, та докази на їх підтвердження.

Виходячи зі змісту завдання адміністративного судочинства, принципу офіційного з'ясування всіх обставин у справі та можливості виходу за межі позовних вимог з метою ефективного захисту прав, свобод, інтересів людини і громадянина у сфері публічно-правових відносин від порушень з боку суб'єктів владних повноважень суд адміністративної юрисдикції зобов'язаний не лише формально розглянути заявлені позовні вимоги, а й у комплексі дослідити обставини справи, надати їм відповідну правову оцінку і, у випадку необхідності, захистити порушене право позивача.

Про це неодноразово нагадував у своїх постановках Верховний Суд, зокрема в рішенні від 30 січня 2020 року (справа № 263/15399/16-а). У цій справі суд також зазначив, зокрема, що некоректне формулювання позовних вимог не може бути підставою для відмови у позові повністю.

Судом апеляційної інстанції встановлено, що у контексті обставин даної справи, відповідачем було фактично допущено протиправні дії щодо направлення до Головного управління Пенсійного фонду України в Миколаївській області довідки про розмір грошового забезпечення Миколи Ілліча від 28.12.2020 року №9/1/1510 із зазначенням розміру премії 10%.

При цьому, посилання суду першої інстанції на направлення відповідачем до Головного управління Пенсійного фонду України в Миколаївській області довідки від 28.12.2020 року №9/1/1510 із зазначення розміру премії 110%, що підтверджується супровідним листом від 01.04.2021 року за №9/1/2873 не відповідають встановленим обставинам справи, оскільки матеріали справи не містять такого листа або доказів його направлення. Крім того, вказаний лист відсутній і в матеріалах пенсійної справи М.І., які було витребувано ухвалою П'ятого апеляційного адміністративного суду від 03 квітня 2023 року. Більш того, з матеріалів пенсійної справи позивача вбачається, що довідка від 28.12.2020 року №9/1/1510 із зазначення розміру премії 110% взагалі не враховувалась пенсійним органом при подальших перерахунках пенсії позивача.

Таким чином, посилання суду першої інстанції на відновлення порушених прав позивача є безпідставними та необґрунтованими, оскільки не підтверджені жодними доказами. При цьому, навіть у разі виправлення суб'єктом владних повноважень власної помилки, вказані обставини можуть бути підставою для закриття провадження у справі на підставі вимог п.8 ч.1 ст. 238 КАС України, проте ніяк не для відмови у задоволенні позову по суті спору.

Відповідно до положень статті 13 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, кожен, чії права та свободи, визнані в цій Конвенції, було порушено, має право на ефективний засіб юридичного захисту в національному органі, навіть якщо таке порушення було вчинене особами, які здійснювали свої офіційні повноваження.

Європейський суд з прав людини у своїх численних рішеннях сформував сталу практику оцінки ефективності засобу юридичного захисту. Засіб юридичного захисту, якого вимагає стаття 13, має бути «ефективним» як з практичної, так і з правової точки зору, тобто таким, що запобігає стверджуваному порушенню чи його повторенню в подальшому, або забезпечує адекватне відшкодування за те чи інше порушення, яке вже відбулося. Навіть якщо якийсь окремий засіб юридичного захисту сам по собі не задовольняє вимоги статті 13, задоволення її вимог може забезпечуватися за допомогою сукупності засобів юридичного захисту, передбачених національним законодавством (рішення у справі «Юрій Миколайович Іванов проти України», №40450/04, пункт 64).

Засіб юридичного захисту має бути «ефективним» в теорії права та на практиці, зокрема, в тому сенсі, що можливість його використання не може бути невинновато ускладнена діями або бездіяльністю органів влади держави-відповідача (рішення у справі «Аксой проти Туреччини» (Aksoy v. Turkey), №21987/93, пункт 95).

При оцінці ефективності необхідно враховувати не тільки формальні засоби правового захисту, а й загальний правовий і політичний контекст, в якому вони діють, й особисті обставини заявника (рішення у справі «Джорджевич проти Хорватії» (Djordjevic v Croatia), № 41526/10, пункт 101; рішення у справі «Ван Остервійк проти Бельгії» (Van Oosterwijck v Belgium), №7654/76 пункти 36-40). Отже, ефективність засобу захисту оцінюється не абстрактно, а з урахуванням обставин конкретної справи та ситуації, в якій опинився позивач після порушення.

Конституційний Суд України у рішенні від 30 січня 2003 року № 3-рп/2003 підкреслив, що правосуддя за своєю суттю визнається таким лише за умови, що воно відповідає вимогам справедливості і забезпечує ефективне поновлення в правах. Право на ефективний засіб захисту закріплено також у Міжнародному пакті про громадянські та політичні права (стаття 2) і в Конвенції про захист прав людини та основних свобод (стаття 13).

Колегія суддів наголошує, що рішення суду, у випадку задоволення позову, має бути таким, яке б гарантувало дотримання і захист прав, свобод, інтересів позивача від порушень з боку відповідача, забезпечувало його виконання та унеможливувало необхідність наступних звернень до суду. Спосіб відновлення порушеного права має бути ефективним та таким, який виключає подальші протиправні рішення, дії чи бездіяльність суб'єкта владних повноважень, а у випадку невиконання, або неналежного виконання рішення не виникала б необхідність повторного звернення до суду, а здійснювалося примусове виконання рішення.

За таких обставин, всебічно та повно дослідивши матеріали справи, колегія суддів вважає, що у даному випадку наявні підстави для виходу за межі позовних вимог, та визнання протиправними дій відповідача щодо направлення до Головного управління Пенсійного фонду України в Миколаївській області довідки про розмір грошового забезпечення позивача від 28.12.2020 року № 9/1/1510 із зазначенням розміру премії 10%. Водночас, на переконання апеляційного суду, у межах спірних правовідносин зобов'язання відповідача анулювати довідку про розмір грошового забезпечення позивача від 28.12.2020 року № 9/1/1510 із зазначенням розміру премії 10% та повідомити про це Головне управління Пенсійного фонду України в Миколаївській області, з метою здійснення з 01.04.2019 року перерахунку пенсії позивача згідно довідки від 28.12.2020 року № 9/1/1510 із зазначенням розміру премії 110% забезпечити ефективний захист порушених прав позивача.

Водночас, позовні вимоги щодо перерахунку пенсії позивача з 01 січня 2019 року та стягнення з відповідача на користь позивача 158400 грн. недоплаченої пенсії за період з 2019-2022 роки задоволенню не підлягають, оскільки перерахунок та виплата пенсії належать до дискреційних повноважень Головного управління Пенсійного фонду України в Миколаївській області, тобто в цій частині позов заявлено до неналежного відповідача, на що також не звернув увагу суду першої інстанції. При цьому колегія суддів враховує висновки щодо застосування норм права, викладені зокрема у постанові Верховного Суду від 24 вересня 2019 року (справа № 344/19007/18), відповідно до яких заміна неналежного відповідача або залучення до справи співвідповідача може проводитися виключно судом першої інстанції, оскільки як наслідок заміни неналежного відповідача чи залучення належного відповідача як другого відповідача справа має розглядатися спочатку.

Крім того, колегія суддів не вбачає правових підстав для зобов'язання відповідача підготувати та надати до Головного управління Пенсійного фонду України в Миколаївській області нову довідку про розмір грошового забезпечення Миколи Ілліча, оскільки вірна довідка із зазначенням розміру премії 110% вже виготовлена відповідачем та міститься у матеріалах пенсійної справи позивача.

Згідно ч. 1 ст. 317 КАС України підставами для скасування судового рішення суду першої інстанції повністю або частково та ухвалення нового рішення у відповідній частині або зміни рішення є неповне з'ясування судом обставин, що мають значення для справи; невідповідність висновків суду першої інстанції обставинам справи, неправильне застосування норм матеріального права або порушення норм процесуального права.

Таким чином, оскільки судом першої інстанції допущено порушення норм процесуального права, неповне з'ясування обставин, що мають значення для справи, а також допущено невідповідність висновків суду обставинам справи, колегія суддів приходить до висновку про наявність підстав для скасування оскаржуваного рішення суду першої інстанції та прийняття нового судового рішення про часткове задоволення заявлених позовних вимог.

На підставі викладеного, керуючись ст. ст. 2, 9, 210, 244, 292, 311, 315, 317, 321, 322, 325, 328, 329 КАС України, суд,-

ПОСТАНОВИВ:

Апеляційну скаргу адвоката Бурлакова Максима Олександровича в інтересах Миколи Ілліча на рішення Миколаївського окружного адміністративного суду від 28 лютого 2023 року – задовольнити частково.

Рішення Миколаївського окружного адміністративного суду від 28 лютого 2023 року по справі за адміністративним позовом Миколи Ілліча до Миколаївського обласного територіального центру комплектування та соціальної підтримки про визнання бездіяльності

протиправною, зобов'язання вчинити певні дії та стягнення недоплаченої пенсії – скасувати та прийняти нове судове рішення, яким адміністративний позов Миколи Ілліча задовольнити частково.

Визнати протиправними дії Миколаївського обласного територіального центру комплектування та соціальної підтримки щодо направлення до Головного управління Пенсійного фонду України в Миколаївській області довідки про розмір грошового забезпечення Миколи Ілліча від 28.12.2020 року №9/1/1510 із зазначенням розміру премії 10%.

Зобов'язати Миколаївський обласний територіальний центр комплектування та соціальної підтримки анулювати довідку про розмір грошового забезпечення Миколи Ілліча від 28.12.2020 року №9/1/1510 із зазначенням розміру премії 10% та повідомити про це Головне управління Пенсійного фонду України в Миколаївській області, з метою здійснення з 01.04.2019 року перерахунку пенсії Миколи Ілліча згідно довідки від 28.12.2020 року №9/1/1510 із зазначенням розміру премії 110%.

У задоволенні решти позовних вимог – відмовити.

Постанова суду апеляційної інстанції набирає законної сили з дати її прийняття та може бути оскаржена у касаційному порядку протягом тридцяти днів з дня складення повного судового рішення до Верховного Суду.

Головуючий суддя:

М. П. Коваль

Суддя:

І.О. Турецька

Суддя:

Л. Є. Зусва